

Gang i en Fremtid — og jeg ønsker, at den snart maatte være for Haanden — kunne faa den gennemgribende Forandring, som jeg for øvrigt er enig med den ærede Ordfører om. Men en Ting vil jeg slaa fast, og det er, at af alle de Sager, der sortere under Centraladministrationen, er for Tiden Kirkevæsenet det eneste, der ikke sortere under en Departementchef. Det gør det i Virkeligheden, men Departementshøvedet er fritaget for at have med Kirkevæsenets Sager at gøre, fordi han ikke kan magte saa meget, og saa vil altsaa det ærede Medlem, at Kirkevæsenets Sager fremdeles skulle blive ved at være det eneste, der findes oppe i den røde Bygning under Ministerierne, som ikke sortere under Centraladministrationen, under en Departementchef. Det var ikke Meningen i 1870, det var ikke det Udvalgs Mening, det vil det ærede Medlem kunne se ved at læse Betænkningen igennem en Gang til. Thi Meningen var, at naar man tog det ene Kontor fra, var der ikke flere Sager, end en Departementshøvedet uden Banstikthed — stod der — kunde bestyre det hele. Men det har vist sig, at Banstikthederne taarne sig saa meget op, at det ærede Medlem aldeles ikke kan staa paa den Basis, som hele Udvalget var enigt om den Gang (Modsigelse af Falkenstjerne). Nej, det er slet ikke Tilfældet, paavis mig det, at man sagde den Gang: Det er nok med en Departementshøvedet, under ham kan Stolevæsenet sortere — tidligere var det under 2 — men Kirkevæsenet kan godt hjælpe sig foruden, der behøves jo ingen, Kirkevæsenet bryde vi os ikke om at have under en Departementshøvedet. Saaledes er der ikke sagt den Gang, og det er ogsaa stik imod Betænkningen. Det ærede Medlem nævnte Kirkeraadet og henstillede til mig at komme med Oplysninger om dette og flere kirkepolitiske Anliggender. Det kan jeg aldeles ikke tjene det ærede Medlem i, for det har jeg ikke noget som helst Kendskab til. Hvad Kirkeraadet angaar, udtalte han først, at det var en ulovlig Institution; senere modererede han det noget, da han kom til at tænke paa, hvem der havde oprettet dette: Den forrige Kultusminister; da han saa kom til at nævne ham som det nuværende Medlem fra Storeheddinge (S. Scavenius), sagde han, at det var „et mindre vel overvejet Skridt“. Det ærede Medlem sagde først, det var ulovligt, men da han kom til at tænke paa Manden og nævne hans Navn, blev det „et mindre vel overvejet Skridt“. Ja, selv om jeg kom til at tænke lidt nærmere paa Manden, kunde jeg dog ikke komme bort fra, at Kirkeraadet er ulovligt oprettet og bliver ved at

være ulovligt, og jeg kan ikke give det det mere velklingende Navn, at det er „et mindre vel overvejet Skridt“, nej, jeg siger, at det er ulovligt stadigt, og det skal ikke fra min Side faa noget kønnere Navn. Men ligesom man for ikke ret lang Tid siden vedtog et Lovforslag om Organisation af Jærnbanevæsenet uden at tage Hensyn til, at den højtærede Indenrigsminister ogsaa har lavet sig et Jærnbaneraad, og ligesom man ikke den Gang gjorde gældende, at da vi nu en Gang havde faaet Jærnbaneraadet, kunde det godt ligge der, det gjorde ingen Ting, men ikke var bange for alle sammen at vedtage en Lov med en Masse Embedsmænd og med Embeder med høje Lønninger og med endog forholdsvis højere Lønninger end dem, Lønningssubvalget hidtil er gaaet med til — jeg siger, at ligesom man ikke gjorde gældende den Gang at vi ikke kunde vedtage en saadan Lov, da vi nu en Gang havde et Jærnbaneraad, men vi slet ikke tog Hensyn til dette Raad, saaledes har Flerparten i Lønningssubvalget heller ikke taget Hensyn til dette Kirkeraad. Jeg tror snarere, at det kunde paavises, at Mindretallet har været tilhøjeligt til at tage lidt Hensyn til det, men det er Sager, som have været for i Udvalget, saa det har jeg ikke Lov til at berøre her. Men jeg tror tværtimod, at hvis man faar en ny Departementshøvedet, vil Kirkeraadet blive mere overflødig, ligesom jeg ogsaa tror, at naar vi faar en ny Jærnbaneorganisationslov, vil hele Jærnbaneraadet blive overflødig, det vil komme til at dø Straadbøden, fordi det ingen Ting har at leve for. Saaledes tænker jeg i alt Fald, at det vil være heldigere, naar vi faar Kirkevæsenet under Centraladministrationen, thi saa tror jeg, at Kirkeraadet vil faa mindre at skulle have sagt end nu. Hvad det angaar at give Oplysninger om ny Kirkeformer eller lignende, da kan jeg som sagt ikke inklade mig derpaa, jeg har aldeles ingen Kendskab til, hvorvidt der foreligger noget der. Lønningssubvalgets Flertal har som sagt taget Sagen rent praktisk lige ud ad Landevejen og uden storpolitisk Betragtninger, set paa Sagerne, som de foreligger, og de ere stegte saa meget, at man indser ikke andet, end at der er den samme Nødvendighed for Oprettelsen af dette ny Embede, som der har været i mange Tilfælde, hvor vi have vedtaget ny Embeders Oprettelse, fordi vi finde det nødvendigt og i Befolkningens Interesse. Hvis det ikke var Tilfældet, vilde vi selvfølgelig ikke bevilge flere Penge eller flere Embedsmænd til det nuværende Ministerium.